

Wskazówki dotyczące prawidłowego użytkowania gazu.

Gaz jest paliwem dogodnym dla gospodarstwa domowego i przemysłu z uwagi na łatwość obsługi, higienę oraz oszczędność i racjonalność zużycie. Nie należy jednak zapominać, że gaz ma własności trujące oraz - że zmieszany z powietrzem w odpowiednim stosunku tworzy mieszaninę silnie wybuchową. Wybuch mieszaniny gazowo-powietrznej może nastąpić od ognia lub zaiskrzenia. Z tych względów przy użytkowaniu gazu należy zachować szczególne środki ostrożności i przestrzegać wskazówek niniejszej instrukcji.

- 1. W czasie nie używania gazu wszystkie kurki przed przyborami i palnikami gazowymi powinny być szczelnie zamknięte.** Przybory gazowe wyłącza się przez zamknięcie kurka przed każdym palnikiem oraz zamknięcie kurka na połączeniu rurowym, stałym na ścianie. Przy połączeniach węzłem gumowym należy zamykać kurek na rurze zainstalowanej na ścianie. Przy termach gazowych, piecach kąpielowych, rączka zaworu zapalacza (małego płomyka) oraz rączka gazowego zaworu głównego palnika ciepłej wody powinny być przesunięte aż do oporu w prawo.
- 2. Przed zapaleniem gazu należy stwierdzić czy kurki były prawidłowo zamknięte.** O ile została stwierdzona jakaś niedokładność zamknięcia kurków i gaz ulatniał się, wówczas należy kurki przed przyborami i palnikami gazowymi dokładnie zamknąć, pomieszczenie dokładnie i dobrze przewietrzyć, po czym dopiero można przystąpić do zapalenia gazu.
- 3. Zapalając gaz należy trzymać płonącą zapałkę (źródło ognia) tuż przy palniku, a drugą ręką otwierać powoli dopływ gazu.** W razie zgaśnięcia zapalonego gazu należy natychmiast zamknąć kurek i odczekać (15-30 sekund) przed ponownym zapaleniem gazu.
Przy termach gazowych, piecach kąpielowych, trzymając zapaloną zapałkę na tzw. małym płomieniu (zapalaczem) należy rączkę zaworu zapalacza lekko nacisnąć i przesunąć w lewo aż do oporu (ograniczenie obrotu) i zapalić gaz, po czym dopiero przesunąć rączkę gazowego zaworu głównego palnika i równocześnie odkręcić wodociągowy zawór czerpalnej wody.
- 4. Gaz należy zapalać bezpośrednio po otwarciu kurka,** aby uniknąć wypuszczania niespalonego gazu w powietrze, zawierającego m.in. główny składnik, silnie trujący tlenek węgla (dopuszczalna norma stężenia tlenu węgla wynosi 0,03 mg/l powietrza). Niedopuszczalne jest otwieranie kilku kurków na raz i później zapalenie ich kolejne z opóźnieniem. Każdy kurek przy palniku należy odkręcić i zapalać pojedynczo, nie wolno zapalać gazu tylko przy pomocy rozżarzonych np. ścian palnika wzgl. paleniska.
- 5. Przy termach i piecach kąpielowych w czasie okresów użytkowania należy przestrzegać,** aby palił się zawsze (względnie uprzednio zapalić) mały płomyczek gazowy zapalacza.
Przy odkręceniu ciepłej wody przy termach gazowych i piecach kąpielowych należy co najmniej 0,5 m odchylić w bok głowę od głównych palników, zwracając jednocześnie uwagę, aby natychmiast zapaliły się wszystkie palniki głównego palnika, w przeciwnym bowiem razie istnieje groźba wybuchu i rozsadzenia aparatu.
- 6. W czasie gotowania, pieczenia na przyborach gazowych należy często sprawdzać, czy płomień gazu obejmuje swą „koroną” wszystkie otworki palnika.** Przez otworek palnika, w którym gaz nie został zapalony, wydobywa się gaz, który może w pierwszej kolejności spowodować zatrucie osób przebywających w pomieszczeniu wadliwie działającego przyboru gazowego, a przy dalszym wzroście stężenia gazu w powietrzu tegoż pomieszczenia – może wytworzyć się mieszanina wybuchowa.
- 7. Nie wolno używać kuchenek, term, pieców kąpielowych itp. przyborów gazowych, o ile palniki ich posiadają nawet częściowo zatkane otworki.**
- 8. Nie wolno używać przyborów gazowych, o ile przed ich użyciem, w czasie ich używania, jak również po ich użytkowaniu wyczuwa się charakterystyczną woń gazu.** W tym przypadku należy:
  - zamknąć wszystkie kurki przy przyborach gazowych oraz kurek przy gazomierzu;

- pomieszczenie, w którym gaz się ulatniał, dobrze przewietrzyć przez otwarcie wszystkich drzwi i okien w całym mieszkaniu i na klatce schodowej;
- wygasić wszystkie źródła ognia (świece, zapalki, papierosy) i nie zapalać oświetlenia elektrycznego, ręcznych latarek elektrycznych, nie używać aparatu telefonicznego w tym mieszkaniu;
- powiadomić o konieczności wygaszenia ognia we wszystkich pomieszczeniach tejże klatki schodowej;
- powiadomić natychmiast Pogotowie Gazowe, gospodarza lub dozorcę domu i administrację;
- w razie znacznego uchodzenia gazu ew. spowodować zamknięcie głównego kurka gazowego przez przedstawiciela dostawcy gazu.

9. **Gaz w mieszkaniach może ulatniać się z nieszczelnych lub niedomkniętych kurków, przyborów gazowych**, w razie zgaśnięcia płomienia palnika przyboru gazowego, na skutek spadku ciśnienia i po zaniku dopływu gazu z sieci ulicznej lub na skutek uszkodzenia instalacji gazowej wzgl. gazomierza.

W budynkach podpiwniczonych, zwłaszcza w okresie zimowym, gaz z uszkodzonych przewodów gazowych może przedostawać się kanałami lub przez ziemię do piwnic i mieszkań. W takich wypadkach należy natychmiast mieszkanie opuścić, postępując jak podano w p. 8 niniejszej instrukcji z tym, że do piwnicy ani do mieszkań nie wolno nikomu wchodzić z wyjątkiem uprawnionych pracowników dostawcy gazu, zaopatrzonych w odpowiedni sprzęt ochronny.

10. **Na kuchenkach gazowych nie należy stawiać całkowicie napełnionych naczyń**, ponieważ w czasie gotowania przelewająca się ciecz powoduje zagaszenie ognia części otworków lub całego palnika, co spowoduje skutki jak to podano w p. 6 niniejszej instrukcji.

11. **Palącego się gazu w przyborach nie wolno pozostawić bez nadzoru** oraz pod opieką małych dzieci, osób chorych i niedoświadczonych, a w razie wyjścia z mieszkania oraz na okres nocy należy bezwzględnie wyłączyć wszystkie przybory z użytkowania, zamykając przy nich wszystkie kurki, gdyż nieprzestrzeżenie powyższego jest najczęstszym powodem wypadków.

12. **W przypadku opuszczenia mieszkania przez wszystkich domowników** na dłuższy okres należy sprawdzić, czy wszystkie kurki zostały szczelnie zamknięte oraz zamknąć kurek główny przy gazomierzu.

13. **Nie wolno we własnym zakresie bez uprzedniego porozumienia się z dostawcą gazu** powiększać (poszerzać) lub zmniejszać wielkości otworków w palnikach przyborów gazowych. Przekrojem bowiem otworków palników gazowych są tak obliczone i wykonane, ażeby gaz z mieszaniną tlenu z powietrza uległ całkowitemu spalaniu. Natomiast przy zmianie otworków następuje niezupełne spalanie gazu, co może doprowadzić do zatrucia wzgl. nawet wypadku eksplozji gazu.

14. **W przypadku stwierdzenia wadliwego działania instalacji gazowej** (słaby dopływ gazu, niezupełne spalanie się gazu w przyborach, itd.) należy powiadomić dostawcę gazu.

15. **Szczelność przewodów instalacji i przyborów gazowych**, a zwłaszcza ich kurków i połączeń węzowych nie wolno sprawdzać przy pomocy ognia.

16. **Połączenia węzowe można stosować tylko do przenośnych przyborów gazowych**, przy czym wąż gumowy powinien być szczelny, grubościenny, mocny oraz zabezpieczony przed zsunieniem się przez założenie opasek dociskowych na końcówkach. Długość węża nie powinna przekraczać jednego metra. Przewody, od których odłączono przybory gazowe, należy szczelnie zamknąć specjalnymi zaślepkami (korkami) metalowymi.

17. **Nie wolno wieszać na przewodach gazowych**, a zwłaszcza w pobliżu kurków i połączeń węzowych żadnych przedmiotów, których upadek mógłby spowodować otwarcie kurków lub zerwanie węża gumowego.

18. **Po każdym remoncie** w pomieszczeniach (np. przy ustawianiu nowych ścian, kucia otworów ściennych itp.), podczas których robót mogły przewody i przybory gazowe ulec przesunięciu lub uszkodzeniu, zawiadomić dostawcę gazu w celu przeprowadzenia ponownej próby szczelności.
19. **Próba szczelności przez dostawę gazu musi być przeprowadzona** również po większych przeróbkach instalacji gazowej jak np. wykonaniu nowego odgałęzienia, dodania nowych palników oraz przed uruchomieniem instalacji gazowej nie używanej przez okres ponad sześć miesięcy.
20. **Nie wolno dokonywać żadnych zmian i przeróbek** w instalacji gazowej bez zgody dostawcy gazu.
21. **Przewodów gazowych nie wolno używać w żadnym przypadku jako uziemienia instalacji elektrycznych** nawet – przy odbiornikach radiowych.
22. **W okresie zimowym odbiorca obowiązany jest chronić instalacje gazowe i gazomierze przed zamarzaniem**, a w ogóle – przed rdzewieniem i uszkodzeniem całą instalację.
W razie zamarznięcia lub uszkodzenia instalacji gazowych nie wolno nagrzewać ich i zbliżać się z ogniem (zatrucie, wybuch), lecz należy natychmiast powiadomić dostawcę gazu.
23. **Przedstawiciele dostawcy gazu nawet w nieobecności odbiorcy i użytkowników** gazu mogą w nagłych wypadkach, zagrażających bezpieczeństwu publicznemu lub zagrożenia zniszczeniem mienia, wejść do pomieszczenia odbiorcy w celu wykonania swoich obowiązków w obecności funkcjonariusza Policji i dozorca domu. Pomieszczenie do chwili przybycia odbiorcy lub jego współużytkowników zostawia się pod opieką dozorca.
24. **Dostawca gazu ma prawo wyłączyć dopływ gazu:**
  - w przypadku okoliczności zagrażających bezpieczeństwu osób zamieszkałych lub znajdujących się w lokalu oraz w przypadku zagrożenia zniszczeniem wszelkiego mienia,
  - w przypadku nie usunięcia w oznaczonym terminie braków w instalacji gazowej, stwierdzonych przez pracowników dostawcy gazu,
  - w przypadku uszkodzenia urządzeń instalacji gazowej.
25. **Nie wolno przesłaniać i likwidować otworów i wycięć wentylacyjnych** w drzwiach łazienek, zatykać całkowicie lub częściowo ściennego otworu wentylacyjnego w łazience bez względu na porę roku. Przy niedostatecznym dopływie powietrza do palników pieca kąpielowego następuje tzw. niepełne spalanie gazu, co może spowodować utratę przytomności i zatrucie osoby korzystającej z kąpeli. O ile podczas palenia gazu w łazience poczuje się charakterystyczny, gryzący w oczy zapach spalin, należy przymknąć do połowy gaz. Jeżeli to nie pomoże, należy gaz całkowicie zamknąć, zrezygnować z kąpeli i o wadliwym działaniu instalacji powiadomić dostawcę gazu.
26. **Należy zwracać uwagę, czy istnieje dobry ciąg w przewodzie spalinowym** (rurowym) od pieca kąpielowego do ściennego otworu przewodu spalinowego, czy rura spalinowa jest szczelna i prawidłowo osadzona w otworze przewodu spalinowego. W szczególności w domach parterowych i w mieszkaniach na parterze domów wielopiętrowych należy sprawdzić, czy przewód spalinowy nie jest zatkany gruzem i sadzami.
27. **Administracja i użytkownicy gazu zobowiązani są** korzystać przy naprawach instalacji gazowej oraz przyborów gazowych w pierwszej kolejności z usług fachowych dostawcy gazu lub koncesjonowanych przedsiębiorstw instalacyjnych.
28. **O każdym wypadku:** wybuchu, pożaru i zatruciu należy natychmiast zawiadomić właściwe organy władzy oraz dostawcę gazu.